

Starten met de CO₂-Routekaart

Roadshow EVZ 8 december 2023

Dianne de Wild d.dewild@milieuplatformzorg.nl

Milieuplatform Zorgsector

vereniging van en voor
MPZ de zorg

In 2023 zijn 290 intramurale zorginstellingen bij de vereniging aangesloten. Dit omvat het merendeel van alle UMC's en ziekenhuizen, en steeds meer instellingen voor ggz, ouderenzorg, gehandicaptenzorg en revalidatie.

Expertisecentrum Verduurzaming Zorg

kennisplatform voor CO₂ reductie in de zorg

www.expertisecentrumverduurzamingzorg.nl

Agenda

- ① De Green Deal Duurzame Zorg 3.0
- ② Wat is de CO₂-routekaart?
- ③ Waarom gebruiken?
- ④ Wegwijzer routekaart
- ⑤ Meer weten

De vijf doelen van de Green Deal Duurzame Zorg

De klimaatcrisis is de grootste bedreiging voor de volksgezondheid. Klimaatverandering en milieuverontreiniging leiden tot steeds meer en andersoortige zorgvragen. Denk hierbij aan bijvoorbeeld infectieziekten en hittestress.

In Nederland is de zorgsector verantwoordelijk voor **7%** van de uitstoot van broeikasgassen, **4%** van het afval en **13%** van het grondstoffengebruik. Met het leveren van zorg draagt de sector dus bij aan de klimaatcrisis. Het is deze paradox die de zorg wil doorbreken.

De zorgsector werkt daarom aan 'duurzame zorg'. Hierover zijn afspraken gemaakt in de *Green Deal samen werken aan duurzame zorg*. Deze Green Deal kent vijf doelen.

1. Gezondheidsbevordering van patiënten, cliënten en medewerkers

Enkele acties:

- Gezonde, gevarieerde, meer plantaardige en duurzame voeding
- Nieuwe kennis en ervaring over gezondheidsbevordering toepassen

2. Vergroten bewustwording en kennis over de impact van de zorg op het klimaat en andersom

Enkele acties:

- Inbedding van duurzame zorg en Planetary Health in alle zorgopleidingen
- Actief bijdragen aan het maatschappelijk debat over de relatie tussen menselijk handelen, klimaatverandering en milieuvervuiling, een gezonde levensstijl en gezondheid

3. CO₂-uitstoot terugbrengen met **55%** in 2030 en klimaatneutraal in 2050

Enkele acties:

- Grote zorgaanbieders stellen uiterlijk 1 juli 2023 een bestuurlijk vastgestelde routekaart op met een strategisch verduurzamingsplan voor hun vastgoed
- Verminderen van de uitstoot door vervoersbewegingen van personeel

4. Primair grondstofgebruik **50%** verminderen in 2030 en maximaal circulaire zorg in 2050

Enkele acties:

- Kiezen voor 'herbruikbaar' boven 'wegwerp' waar mogelijk
- Circulair inkopen als uitgangspunt voor inkoopbeleid van materialen, hulpmiddelen en voeding

5. Verminderen milieubelasting door medicatie(gebruik)

Enkele acties:

- Gepast voorschrijven en gepaste verstrekking van noodzakelijke medicijnen
- Voortzetten van de Ketenaanpak Medicijnresten uit Water

Wat is een Green Deal?

Green Deals zijn afspraken tussen de Rijksoverheid en andere partijen om duurzame plannen uit te voeren. De Green Deal Samen werken aan duurzame zorg wordt gefaciliteerd door het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en gedragen door de zorgsector.

Green Deal

Green Deal Zorg Meedoen

1. Download via onderstaande knop de deelnameformulieren
2. Vul de formulieren in
3. Mail de ingevulde formulieren naar: duurzamezorg@minvws.nl

Download deelnameformulieren

Zorginstellingen, overheden, instituten kunnen met een eigen inbreng aanhaken bij de Green Deal Zorg. Zo wordt de beweging naar duurzame zorg zichtbaar. Opgeven kan door het tekenblad te mailen naar het ministerie van VWS.

Alle info op:
www.greendealduurzamezorg.nl

Wat is de CO₂-routekaart?

- Een CO₂-routekaart laat zien op welke manier een instelling wil werken aan de klimaatdoelen op het gebied van vastgoed.
- De routekaart geeft per gebouw inzicht in de geplande maatregelen, de verwachte CO₂-reductie en de benodigde investeringen.
- In een routekaart worden alle gebouwen van een zorginstelling meegenomen, zowel eigendom als huur.
- De bestuurder stelt de routekaart vast, omdat hij/zij de verbindende schakel is tussen strategie, financiën en uitvoering.

Waarom een routekaart?

- Niets doen kost straks veel geld en schaadt het milieu
- Verplichting Green Deal Zorg
- In inkoopvoorwaarden Zorgverzekeraars en Zorgkantoren
- Verplichte eis in MilieuThermometerZorg
- Te gebruiken als EED rapportage (met oplegger)
- Te gebruiken als basis voor rapportage voor de Informatieplicht (wel omzetten naar RVO-format)

Expertisecentrum Verduurzaming Zorg

Het kennisplatform voor CO2-reductie zorgvastgoed

Doel: De zorg heeft een duidelijk en uitvoerbaar plan voor 55% CO2-reductie van het vastgoed in 2030 en 95% in 2050

MPZ

Stimular →

TNO innovation for life

de
Nederlandse
ggz

actiz
organisatie van zorgondernemers

vgn vereniging
gehandicaptenzorg
nederland

AVZ Nederlandse
Vereniging van
Ziekenhuizen

NFU NEDERLANDSE FEDERATIE VAN
UNIVERSITAIR MEDISCHE CENTRA

KNMT

landelijke
huisartsen
vereniging

Nederlands
Huisartsen
Genootschap

Alle info op: www.expertisecentrumverduurzamingzorg.nl

Activiteiten EVZ

- Routekaarten
  - Tools
  - Documentatie
  - Ondersteuning
- Kennisbank
  - Hulpmiddelen en Maatregelen
  - Praktijkvoorbeelden
- Webinars
- Website
- Vraagbaak, Vragenuurtje
- Communicatie
- Eerstelijnszorg
- Circulair bouwen

Wie maakt de routekaart?

- Het opstellen van de routekaart kan het best worden gedaan door de **vastgoedafdeling**. Het vaststellen gebeurt door het **bestuur**. Andere betrokkenen zijn bijvoorbeeld de energicoördinator, facilitair manager, duurzaamheids- of MVO-coördinator, controller en manager.
- Er kan een **extern bureau** ingehuurd worden om de routekaart (mede) op te stellen.
- Bij **huurpanden** heeft de verhuurder een belangrijke rol. Hier zijn hulpmiddelen voor beschikbaar.

Waaruit bestaat de CO₂-routekaart?

Een routekaart bestaat uit:

- een **ingevulde CO₂-reductietool**, waarin de maatregelen voor CO₂-reductie voor de gehele vastgoedportefeuille zijn doorgerekend
- een **bestuursoplegger**, een document waarin de bestuurlijke ondersteuning voor de plannen wordt vastgelegd.

Hoe maak je de routekaart?

Stap 1: gebruik de CO₂ reductietool van EVZ

Download deze tool via

<https://www.expertisecentrumverduurzamingzorg.nl/co2-reductietool-downloaden/>

Versie 2.1 bevat de nieuwe erkende maatregelen en is geschikt voor EED en Informatieplicht rapportage.

Hoe maak je de routekaart?

Stap 1: gebruik de CO₂ reductietool van EVZ

Invullen: van bekend naar onbekend

- Vul al je locaties in en per locatietabblad de gebouwgegevens
- Begin dan met het inplannen van de energiemaatregelen die je al weet
- Pak vervolgens de MJOP's erbij
- Verbinding met het strategisch huisvestingsbeleid.
- Onderzoek welke maatregelen nog meer nodig zijn om de doelstellingen voor CO₂-reductie in 2030 en voor 2050 te halen.

Hoe maak je de routekaart?

Stap 1: gebruik de CO₂-reductietool van EVZ

Rondleiding door de CO₂-reductietool versie 2.1

Hoe maak je de routekaart?

Stap 2 Vul de Bestuursoplegger van EVZ in

CO₂-reductietool + Bestuursoplegger = routekaart

- Zonder vaststelling door bestuur blijft je routekaart een vrijblijvend plan. Bij het opstellen van een portefeuilleroutekaart en een duurzaamheidsstrategie voor het vastgoed van de organisatie is het dus belangrijk om het bestuur tijdig te betrekken.

<https://www.expertisecentrumverduurzamingzorg.nl/kennisbank/bestuursopleggercare/>

Hoe maak je de routekaart?

Stap 3 Stuur de ingevulde routekaart naar het EVZ

Via <https://www.expertisecentrumverduurzamingzorg.nl/care/co2-routekaart/wegwijzer-inleveren/>

- Hiermee zet je je organisatie op de kaart voor de gezamenlijke route van de zorg naar de wettelijke CO₂-reductie voor 2050.
- Door de routekaart in te leveren kunnen we als samenwerkende brancheorganisaties een sectorale routekaart maken. Dit geeft belangrijk inzicht in de inspanningen van de zorginstellingen en de verwachte CO₂-reductie. Bovendien kan hiermee dwingende wetgeving worden voorkomen.
- Doe eerst een check of vraag om ondersteuning.

Status tot nu toe

- Nu ingeleverd: 200 routekaarten langdurige zorg = 75% van de totaalomzet van de brancheleden.
- Beoogd: de routekaarten van de EED plichtige organisaties = 94% van de totaalomzet van de brancheleden.
- Huurlocaties zijn nu de uitdaging.

***Dus ga aan de slag
en lever hem in!***

Status tot nu toe

	ActiZ	VGN	De Nederlandse ggz	Totaal care
% routekaarten obv omzet	61%	61%	78%	63%
% vastgestelde routekaarten obv omzet	20%	23%	27%	21%
Leden per branche	377	176	107	648
Aantal routekaarten	131	40	37	207
% organisaties met een routekaart	35%	23%	35%	32%

Informatieplicht, EED en CO₂-routekaart

Informatieplicht Energiebesparing

- Deadline: 1 december 2023 > **uitgesteld naar 1 januari 2024**, zie [website RVO](#)
- Wat inleveren: [XML-upload van RVO](#) (of handmatige rapportage in eLoket)
- Gebruik CO₂-routekaart: Gegevens overnemen in eLoket (<10 locaties) of gegevens uit je CO₂-reductietoollaten omzetten naar een XML-upload door EVZ. Zie: [Informatieplicht met CO₂-reductietool](#)
- Waar inleveren: [eLoket RVO](#)

EED-auditplicht

- Deadline: Vier jaar na inleverdatum ronde 2. Advies: 1 januari 2024¹
- Wat inleveren: [CO₂-reductietool v2](#) + [EED oplegger](#) of maak een rapport op basis van [sjabloon RVO](#)
- Gebruik CO₂-routekaart: Lever de CO₂-reductietool in met de EED-oplegger bij RVO. Meer informatie: [EED-rapport met CO₂-reductietool](#)
- Waar inleveren: [eLoket van RVO](#)

EVZ Portefeuille- routekaart

- Deadline: 1 januari 2024
- Wat opsturen: De CO₂-routekaart = [CO₂-reductietool v2](#) (of alternatieve tool) + actuele² [bestuursoplegger](#)
- Gebruik CO₂-routekaart: Stuur de CO₂-reductietool + bestuursoplegger op naar EVZ. Meer informatie: [Routekaart inleveren](#)
- Waar inleveren: [Formulier op EVZ website](#)

Verzekeraars, Zorgkantoren

- Deadline: **1 januari 2024**
- Wat heb je nodig (bij >250 fte): Zorg dat de CO₂-routekaart is ingeleverd bij EVZ (zie hierboven) + Committeer aan de [Green Deal Duurzame Zorg 3.0](#)
- Meer informatie: [Duurzaamheid in inkoopvoorwaarden verzekeraars](#)

Cure:

- Informatieplicht en EED: info via NVZ/NFU
- EVZ Portefeuille-routekaart: gebruik het [invulformat](#)
- Verzekeraars: zie hierboven

1. We adviseren om 1 januari 2024 als deadline aan te houden voor de EED-auditplicht (ook als je een latere deadline hebt). Zo valt je volgende deadline samen met de vierjaarlijkse cyclus van de CO₂-routekaart.
2. Actualisering van wege nieuwe EML in CO₂-routekaart.

Wil je meer weten over de routekaart?

Kijk voor de wegwijzer en tutorial op

www.expertisecentrumverduurzamingzorg.nl

Neem deel aan de vragenuurtjes via:

info@expertisecentrumverduurzamingzorg.nl/agenda

Stel je vraag via:

info@expertisecentrumverduurzamingzorg.nl

 [MPZ Milieuplatform Zorgsector](#)

 [Stichting Stimular](#)

Geïnspireerd en zie je meer kansen voor duurzaamheid in jouw zorgorganisatie?

- Wil je wegwijs worden gemaakt in alle handige tools en informatie die er wordt aangeboden?
- Of wil je advies over hoe je de mensen in je organisatie erbij kunt betrekken?

Neem dan contact op voor een kosteloos [startgesprek](#) vanuit MPZ/EVZ

Vraag het gesprek aan via: d.dewild@milieuplatformzorg.nl

Tijd voor vragen

 [MPZ Milieuplatform Zorgsector](#)

 [Stichting Stimular](#)